

Un tortosí, el 007 del Vaticà

En finalitzar els Jocs Olímpics de Barcelona, i després de viatjar per tota Espanya cobrint per al diari *El País* el recorregut de la torxa olímpica, vaig decidir fer un gir de 180 graus a la meua vida. Vaig marxar cap a Bolívia, a la ciutat de Cochabamba, com a cooperant amb una comunitat de salesians, dos italians i dos germans madrilenys. Una de les moltes lliçons apreses durant aquell any sencer va ser la facultat de discernir entre pobresa i misèria, però també entre riquesa i opulència.

Per mitjà d'una amiga periodista de Tarragona ja desapareguda de ben jove, la Cristina Centelles, vaig conèixer el seu tiet, un jesuïta simpàtic, intrèpid, ben plantat, estirat com un obelisc, vestit sempre de seglar i immers com cap altre en l'atzia realitat del país i la seua gent a qui sempre atorgava el benefici del dubte. Una amistat que als salesians no els feia gaire gràcia perquè ja se sap que un dels misteris que ignora Déu, a banda del nombre de congregacions existents, és què pensen els jesuïtes. I el pare Jordi Centelles, a més, es va erigir en un dels grans difusors de la Teologia de l'Alliberament al país andí, sobretot entre el jovent provinent de moviments

marxistes.

LS.J. Centelles em va portar un dia a visitar un col·legi que dirigien als afores de la ciutat, al bell mig del camp, del qual tota la comunitat llavors encara en presumia. Era el Joan XXIII, en honor del papa revolucionari amb el Concili Vaticà II, les reformes del qual tampoc eren massa del grat dels madrilens, més proclius a recuperar les misses tridentines, i a qui culpaven de la creixent davallada de les vocacions.

La Joan XXIII era una escola de i per als alumnes, a qui la companyia de Jesús seleccionava entre les famílies més pobres de tota Bolívia però amb els millors expedients acadèmics. Hi havia un director sí, però els nois i noies configuraven el seu propi comitè de direcció, distribuïnt feines però també sancions. Al matí tenien cura de les terres, de l'hort, de les ovelles i de les vaques, del forn, de fer el dinar i de la neteja del complex. I ja a la tarda, l'hora de l'estudi.

Mai en ma vida he vist uns xavals anar a

classe tan contents, satisfets, entusiasmats i exultants. Potser llavors la processó, com solem dir, corcava per dintre i inclús algun d'ells —ves a saber— va ser víctima dels nombrosos, despietats i repugnants abusos sexuals comesos pel director, Alfonso Pedrajas Moreno, àlies Pica, contra almenys 85 alumnes.

Al tortosí Jordi Bertomeu, prelat d'honor del papa Francesc, amb qui va establir una relació de prou confiança, li adjudicaren la compromesa i arriscada missió d'esbrinar els fets. Uns successos força tenebrosos perquè malgrat que Pica va exercir de director durant una pila d'anys, res no es va saber fins

que el 2003 va aparèixer el seu diari personal en què confessava les atrocitats, fet que escampa una espessa ombra de dubte —m'agradaria pensar que no de complicitat— sobre la comunitat jesuítica d'aleshores.

Si no m'equivoco, la del col·legi Joan XXIII era la segona missió del tortosí, oficial del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe (antic Sant Ofici i òrgan descendent de la Inquisició). El Papa el va enviar a Bolívia després de les indagacions realitzades a Xile, concretament al bisbat d'Osorno (a la regió dels Llacs), on el seu prelat va menysprear i deixar fer els abusos per part d'un influent capellà. I casualment a Osorno també hi vaig fer cap el 2019, per solucionar una crisi de comunicació de la companyia catalana on treballava.

Una de les darreres investigacions d'en Bertomeu, potser la més arriscada i amplificada pels mitjans, va ser al Perú, que va desembocar amb la dissolució del controvertit Sodalici de Vida Cristiana, un escàndol d'abusos, blanqueig de



Josep Garriga
periodista

diners i malversacions amb unes connexions internacionals que mai coneixerem. En la seua resolució hi va intervenir l'actual papa Lleó XIV, en fer d'intermediari perquè els periodistes peruans que denunciaven els fets poguessin entrevistar-se amb el papa Francesc.

No es fa estrany, per tant, que durant el conclave aparegueren falses i capcioses informacions sobre el papa Lleó com a còmplice de pederàstia i que el mateix Jordi Bertomeu sigui objecte per les xarxes socials (hi ha diversos vídeos a YouTube) de tota mena de fal·làcies, acusacions i suposats conflictes diplomàtics. La mà dels poderosos —acompanyada de diners— sempre tapa la brutícia, però mai podrà enterrar la vergonya.

A mossèn Jordi Bertomeu li devem el fet d'haver posat llum sobre tots aquests degradants casos, però sobretot li hem d'agrair l'acompanyament a les víctimes.

